

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Postilla Guillermi super Epistolas et Euangelia: per totius
anni circu[m]itum: De tempore/ Sanctis/ et pro defunctis**

Guilelmus <Parisiensis>

Basel, 1513

VD16 E 4385

Pe[n]tecostes Epistola. Du[m] co[m]plerent[ur] dies pente.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30573

In die Pentecostes

Ea **C**Si as loquit. **L**yra. exhortatio dicitur
dicitur. **Q**uasi sermones dei. i. totum
bonum attribuat deo / et non sibi. **C**Si
quod ministrat. egreditur bona temporalia. **C**Si
quod ex virtute quam administrat deo. **L**atere

ferni / et eorum qui in inferno sunt: qui contriunt
portas inferni: et omnes aias de limbo infer
ni eduxit. **O**stenderat etiam se dominum aeris / et
eorum qui in aere sunt: **E**t etiam dominum celi / et eorum
que in celo sunt: cum in die ascensionis pro
pria virtute ascendit
per aera: et nube luci
da sibi obsequente
assumptus est in celum.

Et in omnibus
verbis et factis ve
stris. **H**onori
ficet deus. i. totum
fiat ad honorem dei.
Per iesum
christum dominum nos
trum. qui est me
diator dei et hominum.

Sermones dei: a deo: et non a seipso. **P**rofluentia.
Gratie dei. **S**i quis loquitur quasi
sermones dei. **S**i quis ministrat: tamquam ex
virtute quam administrat deus: sit
in omnibus honorificet deus per ie
sum christum dominum nostrum

Postilla

In diebus illis: **D**um
compleverentur dies
pentecostes etc.
An in illis diebus
epistolae scribit factus
Lucas: quod post ascen
sionem christi vnde
cum apostoli congrega
ti: statuerunt duos
viros: scilicet iosephum
cognominatus est
iustus: et matthiam:
et orantes dixerunt: **E**n
domine qui nosti cor
da omnium: ostende quem
elegeris unum ex his
duobus: accipere locum
ministerii huius et
apostolatus: de quo
iuravimus tibi iudas
ut abiret in locum suum.
Et dederunt sortem
eis: et cecidit sortis super
matthiam: et annu
meratus est cum undecim
apostolis. **E**t statim
sequitur epistola presens.
Dum comple
verentur dies pentecostes.
Hodie celebrat
sancta mater ecclesia
solemnitatem spiritalis
sancti: in qua christus se
ostendit esse deum. **M**em
prius ostenderat se esse
dominum terre / et eorum
qui in terra sunt: infirmos
sanando / mortuos resuscitando.
Ostenderat se etiam
dominum maris / et eorum
qui in mari sunt: cum
super mare ambulavit: et
mare solidum se ei
subiugavit: **E**t cum
staret in ore piscis pre
dicator invenientium.
Ostenderat etiam se
dominum in

In die Pentecostes. **A**ctus
II. a. in principio.

In diebus illis:
Dum compleverent dies
pentecostes: erant omnes discipuli

quia virtute ascendit
per aera: et nube luci
da sibi obsequente
assumptus est in celum.
Ostenso quod erat
dominus omnium: hodie
ostendit se verum deum /
quoniam spiritum sanctum
quod deus est misit
apostolis. **H**odie
enim rex noster iesus
christus duodecim
apostolos fecit: assignans
eis septuaginta duo
miles. **D**ominus
cives fuerit duodecim
apostoli. **S**epтуа
ginta duo milites fu
erunt. **I**esu discipuli
christi: quos hodie
adeo roboravit: quod
per eos totum mundum
sibi subiugavit. **V**nde
Bernardus. **L**icet ma
gna et divina fuerit
plane miracula que
deus gessit in terris: **H**

etiam bonum super omnia alia emicuit: quod in paucis
simplicibus totum mundum et omnem sapientiam alti
tudinem sibi subiugavit: unde hic dicitur: **H**odie
compleveruntur dies pentecostes. **L**ucas a pascha com
putando. **Q**uinquagesima namque dies a pas
chate: in qua iudei comederant agnum pascha
le. **C**elebris erat in veteri testamento apud
iudeos in memoria beneficii legis dante: quod fu
it data in monte sinai quinquagesima die a prin
cipio egressions de egypto. **E**t ideo pue
nienter illa die infusum est apostolis spiritus sancti
donum: per quod lex evangelica impleta fuit et
firmis radicata in cordibus eorum. **E**t erant
omnes discipuli pariter in eodem loco. **I**n
in cenaculo gradistrato: ubi prius christus
cum eis cenaverat: et non solum apostoli / sed etiam alii
fideles et mulieres pariter in eodem loco:
et ipsis sic congregatis in simul corde et animo

Exo. 19.

A **Et factus est repete de celo.** Uin. i. d. acre. b **Sonus tanq̄ aduenientis spūs vehe.** Ly. i. venti vel tonitru: non t̄m ap̄t̄ et alū cū eis exiit̄ etes fuerit̄ terri- ci: deo hoc facite signū quod dabat spūs sc̄t̄s q̄ est solator cordiū. c **Et repleuit totā domū.** Uolita claritate. d **Ubi erāt sedentes. id ē manentes. e** **Et apparuērunt illis. uisibilis oculis cor- poralib⁹. f** **Dispartit̄ lingue.** id est diuise lingue. g **Tāq̄ ignis. id est habētes colo- rem ignis: ad desi- gnandū signū uisi- bili exterius inuisi- bilē gratiā spūs san- cti receptā iterius: p̄ quā essent ferui- di in amore dei: et eloquētes omnibus linguis ad publica- tionem euangeliū. h** **Sedit̄ supra singulos eo- rum.** i. super quemli- bet discipulorū in- sedit vnus radius igneus/habēs figu- ram lingue. i **Et repleti sunt oēs spūs sancto.** Uin- cen. sic q̄ corda eo- rum penitus illustra- ta sūt gr̄a spūs sc̄t̄: sic q̄ hodierna die discipuli receper̄t spūs sc̄t̄m in maiori copia q̄ p̄us habuerūt: qz nō solū recepe- rūt ad sufficiētā: sed etiā ad redūdantiā: qz sc̄t̄itas quā spūs sc̄t̄s i ap̄t̄s opatus ē: redūdabat in totā eccliam. Unde sequit̄: k **Et ceperūt loqui varijs linguis**

put spūs sc̄t̄s dabat eloq̄ ill. Lyra: Ap̄t̄i nō solū loq̄bant et intelligebāt oīa ideomata: sed ip̄s loq̄ntibus in vno ideo- mate quodcūq̄ esset illud: oēs audientes quantūcūq̄ essent diuersorū ideomata: intelligebat quilibet ideoma. p̄p̄riū diuina virtute hoc faciente. Sicut em̄ p̄ rebellionē ad de- um diuise sunt lin- gue: ita p̄ infusionē spūs sancti sunt vni- te. l **Erant aut̄ in hierim.** Uin. q̄ erat ciuitas me- tropolis in iudea. m **Habitātes iudei viri religi.** Ly. in culto diuino deuoti. p̄pter h̄ tē- plum uisitabant: et ibi sacrificia offere- bāt. n **Et omni natiōe q̄ sub cę- lo ē. qz iudei erant disp̄si in oēs natio- nes: et aliq̄ eorū ma- gis deuoti. p̄p̄ re- uerētiā tēpli uenie- bāt aliq̄ i hierim/ maxime in solenni- tatib⁹ magnis: qua- rum vna erat solen- nitas pentecostes. o** **Facta autē hac voce.** Uin. i. postq̄ tal son⁹ i ae- re uehemēter inso- nuit. p **Conue- nit mul. sup. ciui- tati et puiciaz cir- cūiacentiā. q** **Et mēte stu. ē. Ly. i. stupefacta seu admirata. r** **Om̄ audi- ebat vnusquisq̄ lin. sua il. lo.** Ly. qz nunq̄ fuit auditū vel uisū tale miraculū. s **Stupebant aut̄ oēs et mira- b̄. Hone ecce isti oēs q̄ loquūt galilei**

simul **a** **pariter in eodem loco.** Et factus
subito **b** **est repete de celo sonus tāq̄ ad-** velut
magni et impetiosi. **c** **uenientis spūs uehementis: et re-**
discipuli in oratione. **d** **pleuit totā domū ubi erāt seden-** partite
tes. Et apparuērūt ill' disp̄rite
in specie ignis **e** **lingue tanq̄ ignis: sedit̄ supra**
quemlibet **f** **singulos eorum. Et repleti sunt**
gratia corroboratiua et sermoeonatiua. **g** **oēs spūs sancto: et ceperūt loq̄ va-**
edocebat. s̄ dicere tunc. **h** **rijs linguis: put spūs sanctus da-**
qz conuenerāt ad diē festum. **i** **bat eloqui illis. Erant aut̄ in hie-**
deuoti lingua **l** **rusalem habitātes iudei viri re-**
tonitru **m** **ligiosi: ex omni natiōe que sub cę-**
incolaz et aduenariū. s̄ admirata de his q̄ acu- **n** **lo est. Facta autē hac voce cōue-**
derāt. quemlibet. **p** **nit multitudo: et mēte cōfusa ē: q-**
in qua natus erat artoniū et ad- **q** **quōniā audiebat vnusquisq̄ lin-**
mirantes inimo sic. **r** **gua sua illos loq̄ntes. Stupebāt**
s **aut̄ oēs et mirabāt dicētes Hone**

Sec̄. ii. b.

D

0.39.4

Feria. II. Pentecostes

¶ sunt. ¶ In. q. d. vtiq. a ¶ Et quō nos
audiuim⁹ vnusq̄sq̄ linguā no. i. pro
p̄riā. b ¶ In q̄ nati sum⁹. ¶ In. q. d. vti
q̄ mirabile est vel sup̄naturalr. Ex isto su
mit hic q̄ p̄mittiui christiani fuerūt gali
lei. c ¶ Parthi ⁊
medi. Dic nomi
nātur habitatores
diuersarū regionū:
in qb⁹ sunt diuersa
ideomata. d ¶ Et
lamite: ⁊ q̄ ha.
meso. Glo. o. Est
regio q̄ duob⁹ am
bit sumib⁹ cygri ⁊
euphrate. e ¶ In
deā et capado.
p̄o. ⁊ asia. f. mino
rē. i ¶ Dhrigiā
⁊ p̄philiā/ egyptū
⁊ p̄tes libye
q̄ ē circa cyrenē
et aduene roma
ni. i. peregrinātes
romani. g ¶ In
dei quos. id est
illi de tribu iuda.
h ¶ Et p̄selyti.
cretēs ⁊ arabes.
Ly. i. p̄uersi de gē
nitate ad iudāi
mū. i ¶ Audiui
m⁹ eos. i. ap̄los.
k ¶ Loquentes
no. linguis. i. no
stris ideomantibus

† Bar. 1. a

Postilla

† De sa. vn
cti. c. vnico

¶ Magnalia
dei. i. mirabilia di
ctā vel facta dei.
¶ In dieb⁹
illis Ap̄i
ens p. ⁊ c̄
¶ In m̄itiū
illi⁹ eplē scribit s̄a.
lucas i eo. ca. q̄ s̄a.
petr⁹ dixit iudēis d̄
c̄h̄ro. Qui p̄transi
uit b̄n̄faciēdo ⁊ sa
nādo oēs opp̄ressos

a diabolo: ⁊ nos testes sumus oim q̄ fecit
in regione iudeorum ⁊ hierusalem: quem
occiderūt suspēdentes in ligno. H̄c de
us suscitauit tertia die: ⁊ dedit eum mani
festū fieri nō oim populo/ sed testib⁹ p̄or
dinatis a deo: no
bis qui māducaui
mus ⁊ bibimus cū
illo postq̄ resurre
xit a mortuis. Et
tunc statim sequit̄
eplā ho. in ¶ In
dieb⁹ ill⁹: Ap̄er
ens petr⁹ os su
um dixit: ¶ Ciri
p̄res et fr̄es no
bis. i. qui māduca
uimus et bibimus
cū illo post resurre
ctionem suam.
¶ Brece. d̄ns
p̄dicare populo
et testificari: q̄a
ipse est qui cōsti
tutus ē a deo. i. h
patre. o ¶ In die
viorū ⁊ mortu
orū. Ly. i. iustoz:
qui viuūt vita gra
tie: ⁊ etiā iniquoz:
q̄ mortui sūt morte
culpe. p ¶ Huic
oēs p̄phete te
stimonii p̄hi. q.
di. Nos soli nō su
mus testes ei⁹: sed
etiā omnes p̄phe
te antiqui diuinit̄
inspirati: qui de eo
scripserunt et p̄re
dixerūt. q ¶ Re
missionē pecca
torū accipere p̄
nomē eius. vnde
D̄ns qui inuocauit
rit nomē d̄ni salu
erit. r ¶ Oēs qui
credūt i eū. tam
iudei q̄ gentiles.

¶ de tali regione
ecce oēs isti q̄ loquūt galilei sūt.

¶ accidit vt
¶ p̄p̄riū ideoma

¶ noia regionū sunt

¶ nouer cōuersi

¶ laudes dei

Feria. II. Pentecostes.
Actū. X. e. in fine capituli.

In dieb⁹ illis:
¶ ad faciēdū notabilē sermonē
Ap̄erēs petr⁹ os suū
¶ loquit̄ ad sentozes ⁊ iuniores
dixit: ¶ Ciri p̄res ⁊ fr̄es:

¶ Tertio mibi testes. In die ascensionis
nobis p̄cepit d̄ns p̄dicar̄ pp̄lo ⁊ n

¶ iesus ¶ institutus
testificari: q̄ ipse ē q̄ p̄stitut⁹ est a

¶ patre. ¶ delegat⁹ ⁊ subauctoriatū⁹ s̄m b̄n̄i
deo iudex viuoz ⁊ mortuozum.

¶ nō solū nos apostoli
¶ p̄bent
¶ indulgentiā
Huic oēs p̄phete testimoniū p̄hi
b̄tr̄ remissionē peccatorū accipi
re per nomē eius omnēs qui cre

Postilla

Joel. 2.